

EVROPSKÁ UNIE

EVROPSKÝ PARLAMENT

RADA

Brusel 13. července 2023
(OR. en)

2023/0144 (COD)

PE-CONS 32/23

POLCOM 105
COEST 349
CODEC 1038

PRÁVNÍ PŘEDPISY A JINÉ AKTY

Předmět: NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o dočasných opatřeních pro liberalizaci obchodu, která doplňují obchodní koncese použitelné pro produkty z Moldavské republiky podle Dohody o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně a Moldavskou republikou na straně druhé

**NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY
(EU) 2023/...**

ze dne ...

**o dočasných opatřeních pro liberalizaci obchodu, která doplňují obchodní koncese
použitelné pro produkty z Moldavské republiky
podle Dohody o přidružení mezi Evropskou unií
a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně
a Moldavskou republikou na straně druhé**

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 207 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

v souladu s řádným legislativním postupem¹,

¹ Postoj Evropského parlamentu ze dne 11. července 2023 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne ...

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dohoda o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně a Moldavskou republikou na straně druhé¹ (dále jen „dohoda o přidružení“) tvoří základ vztahů mezi Unií a Moldavskou republikou. V souladu s rozhodnutím Rady 2014/492/EU² byla hlava V dohody o přidružení, která se týká obchodu a obchodních záležitostí, prozatímně prováděna ode dne 1. září 2014 a po ratifikaci všemi členskými státy vstoupila v platnost dnem 1. července 2016.
- (2) Strany dohody o přidružení (dále jen „strany“) v ní vyjádřily své přání ambiciózním a inovativním způsobem posílit a rozšířit vzájemné vztahy, usnadnit postupnou hospodářskou integraci a dosáhnout jí, v souladu s právy a povinnostmi vyplývajícími z jejich členství ve Světové obchodní organizaci.

¹ Úř. věst. L 260, 30.8.2014, s. 4.

² Rozhodnutí Rady 2014/492/EU ze dne 16. června 2014 o podpisu jménem Evropské unie a prozatímním provádění Dohody o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně a Moldavskou republikou na straně druhé (Úř. věst. L 260, 30.8.2014, s. 1).

- (3) Článek 143 dohody o přidružení stanoví postupné vytvoření oblasti volného obchodu mezi stranami v souladu s článkem XXIV Všeobecné dohody o clech a obchodu z roku 1994 (dále jen „GATT 1994“). Za tímto účelem článek 147 dohody o přidružení stanoví postupné odstraňování cel v souladu se sazebníky, jež jsou obsaženy v příloze XV dohody o přidružení, a umožňuje toto odstraňování urychlit a rozšířit.
- (4) Útočná válka Ruska proti Ukrajině, která probíhá od 24. února 2022, má velmi nepříznivý dopad na schopnost Moldavské republiky obchodovat se zbytkem světa, zejména proto, že vývoz z Moldavské republiky závisí na tranzitu přes ukrajinské území a na využívání ukrajinské infrastruktury, která je nyní z velké části nedostupná. Za těchto kritických okolností a za účelem zmírnění negativních dopadů útočné války Ruska proti Ukrajině na hospodářství Moldavské republiky je nezbytné urychlit rozvoj užších hospodářských vztahů mezi Unií a Moldavskou republikou a poskytnout hospodářství Moldavské republiky rychlou podporu. V souladu s urychlením odstraňování cel na obchod mezi Unií a Moldavskou republikou je proto nezbytné a vhodné nadále stimulovat obchodní toky a udělit koncese v podobě opatření pro liberalizaci obchodu pro všechny produkty.

- (5) Podle čl. 21 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii má Unie zajistit soudržnost mezi jednotlivými oblastmi své vnější činnosti. Podle čl. 207 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie má být společná obchodní politika prováděna v rámci zásad a cílů vnější činnosti Unie.
- (6) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/1279¹ se použije do dne 24. července 2023.
- (7) Opatření pro liberalizaci obchodu stanovená tímto nařízením by měla mít tuto podobu: i) pozastavení používání systému vstupní ceny u ovoce a zeleniny a ii) pozastavení veškerých celních kvót a dovozních cel. Prostřednictvím těchto opatření Unie prohloubí hospodářskou integraci mezi Moldavskou republikou a Uníí a dočasně Moldavské republice a hospodářským subjektům postiženým útočnou válkou Ruska proti Ukrajině poskytne vhodnou hospodářskou podporu.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/1279 ze dne 18. července 2022 o dočasných opatřeních pro liberalizaci obchodu, která doplňují obchodní koncese použitelné pro produkty Moldavské republiky podle Dohody o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na straně jedné a Moldavskou republikou na straně druhé (Úř. věst. L 195, 22.7.2022, s. 6).

- (8) S cílem předcházet podvodům by nárok na opatření pro liberalizaci obchodu zavedená tímto nařízením měl být podmíněn tím, že Moldavská republika bude dodržovat veškeré příslušné podmínky pro získání výhod plynoucích z dohody o přidružení, včetně pravidel původu dotčených produktů a souvisejících postupů, a že Moldavská republika naváže úzkou správní spolupráci s Uníí podle dohody o přidružení.
- (9) Moldavská republika by se měla zdržet zavádění nových cel nebo poplatků s rovnocenným účinkem a nových množstevních omezení nebo opatření s rovnocenným účinkem na dovoz pocházející z Unie, zvyšování úrovně stávajících cel nebo poplatků a zavádění jakýchkoli jiných omezení, není-li to zjevně ospravedlněno v souvislosti s útočnou válkou Ruska proti Ukrajině. Pokud Moldavská republika některou z těchto podmínek nedodrží, měla by být Komise zmocněna dočasně pozastavit některá nebo všechna opatření pro liberalizaci obchodu zavedená tímto nařízením.

- (10) Článek 2 dohody o přidružení stanoví, že jejími základními prvky jsou mimo jiné dodržování demokratických zásad, lidských práv a základních svobod, jakož i boj proti šíření zbraní hromadného ničení, souvisejících materiálů a jejich nosičů. Podle téhož článku se strany zavazují zejména k těmto obecným zásadám: respektování zásad právního státu a řádné správy věcí veřejných, boji proti korupci, organizované i jiné trestné činnosti, a to i nadnárodního charakteru, a terorismu a dodržování zásad udržitelného rozvoje a účinného multilateralismu. Je vhodné zavést možnost dočasného pozastavení opatření pro liberalizaci obchodu stanovených v tomto nařízení, pokud Moldavská republika nebude dodržovat uvedené základní prvky nebo obecné zásady.
- (11) Za účelem zajištění jednotných podmínek k provedení tohoto nařízení by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci k dočasnému pozastavení opatření pro liberalizaci obchodu stanovených v tomto nařízení, pokud jsou dovozem podle tohoto nařízení nepříznivě ovlivněni unijní producenti obdobných nebo přímo si konkurujících produktů. Tyto pravomoci by měly být prováděny v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011¹.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (12) S výhradou tříměsíčního posouzení provedeného Komisí na základě průběžného sledování dopadu tohoto nařízení a zahájeného buď na řádně odůvodněnou žádost členského státu, nebo z vlastního podnětu Komise, je nezbytné stanovit možnost znovuzavedení cel, která by jinak byla použitelná podle dohody o přidružení, na dovoz jakýchkoli produktů, na které se vztahuje toto nařízení a které nepříznivě ovlivňují trh Unie s obdobnými nebo přímo si konkurujícími produkty.
- (13) Výroční zpráva Komise o provádění prohloubené a komplexní dohody o volném obchodu, která je nedílnou součástí dohody o přidružení, by měla zahrnovat podrobné hodnocení týkající se provádění opatření pro liberalizaci obchodu zavedených tímto nařízením.
- (14) S ohledem na hospodářskou situaci v Moldavské republice a konec použitelnosti nařízení (EU) 2022/1279 dne 24. července 2023 by toto nařízení mělo z důvodu naléhavosti vstoupit v platnost dne 25. července 2023,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1
Opatření pro liberalizaci obchodu

Zavádějí se tato opatření pro liberalizaci obchodu:

- a) pozastavují se všechny celní kvóty stanovené podle přílohy XV-A dohody o přidružení a u produktů, na které se tyto kvóty vztahují, se povoluje bezcelní dovoz z Moldavské republiky do Unie;
- b) pozastavuje se používání systému vstupní ceny na produkty, na které se uvedený systém vztahuje podle přílohy XV-B dohody o přidružení; na dovoz těchto produktů se nepoužijí žádná cla.

Článek 2
Podmínky nároku na opatření pro liberalizaci obchodu

Na opatření pro liberalizaci obchodu stanovená v článku 1 se vztahují tyto podmínky:

- a) Moldavská republika dodržuje pravidla původu produktů a související postupy stanovené v dohodě o přidružení;

- b) Moldavská republika se zdrží zavádění nových cel nebo poplatků s rovnocenným účinkem a nových množstevních omezení nebo opatření s rovnocenným účinkem na dovoz pocházející z Unie, zvyšování úrovně platných cel nebo poplatků a zavádění jakýchkoli dalších omezení, včetně diskriminačních vnitřních správních opatření, není-li to zjevně ospravedlněno v souvislosti s útočnou válkou Ruska proti Ukrajině a
- c) Moldavská republika dodržuje demokratické zásady, lidská práva a základní svobody, bojuje proti šíření zbraní hromadného ničení, souvisejících materiálů a jejich nosičů, respektuje zásady právního státu a řádné správy věcí veřejných, bojuje proti korupci, organizované i jiné trestné činnosti, a to i nadnárodního charakteru, a terorismu a dodržuje zásady udržitelného rozvoje a účinného multilateralismu, jak je stanoveno v článcích 2, 9 a 16 dohody o přidružení.

Článek 3

Dočasné pozastavení opatření

1. Pokud Komise shledá, že existují dostatečné důkazy o tom, že Moldavská republika podmínky stanovené v článku 2 nedodrží, může prostřednictvím prováděcího aktu úplně nebo částečně pozastavit opatření pro liberalizaci obchodu stanovená v tomto nařízení. Tento prováděcí akt se přijme přezkumným postupem podle čl. 5 odst. 3.
2. Požádá-li členský stát Komisi, aby pozastavila některá opatření pro liberalizaci obchodu stanovená v tomto nařízení z toho důvodu, že Moldavská republika nedodrží podmínky stanovené v čl. 2 písm. b), předloží Komise do čtyř měsíců od této žádosti odůvodněné stanovisko, zda je tvrzení členského státu o nedodržování podmínek opodstatněné. Dospěje-li Komise k závěru, že tvrzení je opodstatněné, zahájí postup uvedený v odstavci 1 tohoto článku.

Článek 4
Zrychlené ochranné opatření

1. Pokud je produkt pocházející z Moldavské republiky dovážen za podmínek, které nepříznivě ovlivňují trh Unie s obdobnými nebo přímo si konkurujícími produkty, může Komise přijetím prováděcího aktu na dovoz tohoto produktu kdykoli znovu zavést cla, která by jinak byla použitelná podle dohody o přidružení. Tento prováděcí akt se přijme přezkumným postupem podle čl. 5 odst. 3.

Cl, která by jinak byla použitelná podle dohody o přidružení, mohou být znovu zavedena na dobu nezbytnou k vyrovnání nepříznivých účinků na trh Unie s obdobnými nebo přímo si konkurujícími produkty.

2. Komise průběžně sleduje dopad tohoto nařízení s přihlédnutím k informacím o vývozu, dovozu, cenách na trhu Unie a produkci v Unii produktů, na které se vztahují opatření pro liberalizaci obchodu podle čl. 1 písm. a).

O výsledcích tohoto průběžného sledování informuje Komise členské státy každé dva měsíce, počínaje dnem vstupu tohoto nařízení v platnost.

3. Komise provede posouzení situace na trhu Unie s obdobnými nebo přímo si konkurujícími produkty s cílem znovu zavést cla. Toto posouzení se zahájí:
- a) na řádně odůvodněnou žádost členského státu obsahující dostatečné důkazy *prima facie*, které má tento členský stát přiměřeně k dispozici podle odstavce 4, o dovozu nepříznivě ovlivňujícím trh Unie, jak je uvedeno v odstavci 1, nebo
 - b) z vlastního podnětu, pokud je Komisi zřejmé, že existují dostatečné důkazy *prima facie* o dovozu nepříznivě ovlivňujícím trh Unie, jak je uvedeno v odstavci 1.

Posouzení uvedené v prvním pododstavci musí být ukončeno do tří měsíců od svého zahájení.

4. Při provádění posouzení podle odstavce 3 přihlíží Komise k veškerému relevantnímu vývoji na trhu, včetně dopadu dotčeného dovozu na situaci na trhu Unie s obdobnými nebo přímo si konkurujícími produkty. Toto posouzení zahrne mimo jiné tyto faktory:
- a) tempo a rozsah nárůstu dovozu dotčeného produktu z Moldavské republiky v absolutních a relativních číslech a

- b) dopad dotčeného dovozu na výrobu a ceny v Unii, s přihlédnutím k vývoji dovozu z jiných zdrojů.

Tento seznam není vyčerpávající a lze zohlednit i další relevantní faktory.

5. Pokud se Komise na základě posouzení uvedeného v odstavci 3 domnívá, že trh Unie s obdobnými nebo přímo si konkurujícími produkty byl nepříznivě ovlivněn, a má v úmyslu cla znovu zavést, zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie* oznámení o znovuzavedení cel, která by jinak byla použitelná podle dohody o přidružení, na dovoz tohoto produktu. Toto oznámení musí obsahovat shrnutí hlavních výsledků posouzení a stanovit lhůtu, v níž mohou zúčastněné strany písemně předložit svá stanoviska. Tato lhůta nesmí být delší než deset dnů ode dne zveřejnění oznámení.
6. Vyžadují-li mimořádné okolnosti okamžité jednání, může Komise bez použití postupu podle odstavce 5 a poté, co informuje Výbor pro ochranná opatření zřízený čl. 3 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/478¹, přijmout jakákoli preventivní opatření, jež považuje za nezbytná.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/478 ze dne 11. března 2015 o společných pravidlech dovozu (Úř. věst. L 83, 27.3.2015, s. 16).

Článek 5

Postup projednávání ve výboru

1. S ohledem na čl. 3 odst. 1 tohoto nařízení je Komisi nápomocen Výbor pro celní kodex zřízený čl. 285 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013¹. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.
2. S ohledem na čl. 4 odst. 1 tohoto nařízení je Komisi nápomocen Výbor pro ochranná opatření zřízený čl. 3 odst. 1 nařízení (EU) 2015/478. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.
3. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011.

Článek 6

Posuzování uplatňování opatření pro liberalizaci obchodu

Do výroční zprávy Komise o provádění prohloubené a komplexní zóny volného obchodu se zahrne podrobné posouzení týkající se uplatňování opatření pro liberalizaci obchodu stanovených v tomto nařízení a, je-li to vhodné, i posouzení sociálního dopadu těchto opatření v Moldavské republice a v Unii. Informace o dovozu produktů podle čl. 1 písm. a) se zpřístupňují na internetových stránkách Komise a aktualizují se každý měsíc.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (Úř. věst. L 269, 10.10.2013, s. 1).

Článek 7

Vstup v platnost a použitelnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dnem 25. července 2023.

Použije se do dne 24. července 2024.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V ... dne

Za Evropský parlament
předsedkyně

Za Radu
předseda nebo předsedkyně
